

САОПШТЕЊЕ

ИА01

број 325 - год. LXXV, 4.12. 2025.

Статистика науке, технологије и иновација

СРБ325 ИА01 041225

Индикатори иновативних активности, 2022–2024.

Учешће пословних субјеката са најмање једном врстом иновације износи 51,03%. Иновативне активности спроводило је више од 48% великих пословних субјеката, око 58% средњих и око 67% малих пословних субјеката. Иновативне активности скоро једнако су заступљене код пословних субјеката који се баве производним и услужним делатностима – око 51% пословних субјеката увело је иновације.

1. Пословни субјекти према иновативности, делатности и величини

	Укупно	Иноватори	Неиноватори	Учешће иноватора у %
Укупно	18426	9403	9023	51.03
Мали пословни субјекти	14737	7170	7567	48.65
Средњи пословни субјекти	3011	1773	1238	58.88
Велики пословни субјекти	678	460	218	67.85
Производни пословни субјекти	4393	2444	1949	55.63
Услужни пословни субјекти	14033	6959	7074	49.59

У погледу регионалне заступљености, иновације производа и процеса имају учешће преко 51%, али су неравномерно заступљене по регионима. Регионална заступљеност иновација производа и процеса креће се у распону од 45,8% (Београдски регион) до 8,7% (Регион Јужне и Источне Србије).

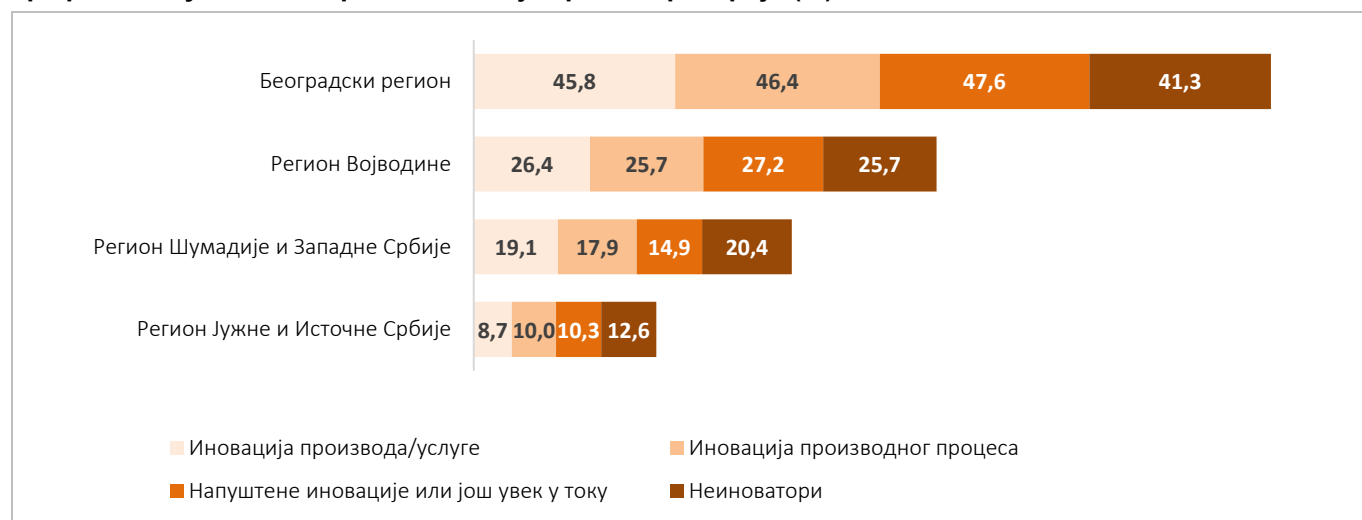
2. Заступљеност врста иновација према територији и величини пословног субјекта

Територија	Величина	Пословни субјекти – иноватори			Неиноватори
		иновација производа/услуге	иновација производног процеса	напуштене иновације у току	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно	7650	7164	1043	9023
	Мали	5849	5345	653	7567
	Средњи	1419	1422	299	1238
	Велики	382	397	91	218
Београдски регион	Укупно	3502	3327	497	3727
	Мали	2704	2494	314	3129
	Средњи	643	661	136	491
	Велики	155	172	47	107
Регион Војводине	Укупно	2021	1842	284	2322
	Мали	1535	1386	160	1953
	Средњи	384	356	102	305
	Велики	102	100	22	64

2. Заступљеност врста иновација према територији и величини пословног субјекта (наставак)

Територија	Величина	Пословни субјекти – иноватори			Неиноватори
		иновација производа/услуге	иновација производног процеса	напуштене иновације или иновације у току	
Регион Шумадије и Западне Србије	Укупно	1464	1280	155	1841
	Мали	1115	935	103	1562
	Средњи	272	271	37	254
	Велики	77	74	15	25
Регион Јужне и Источне Србије	Укупно	663	715	107	1133
	Мали	495	530	76	923
	Средњи	120	134	24	188
	Велики	48	51	7	22
Регион Косово и Метохија	Укупно	...	...	...	...

Граф. 1. Заступљеност врста иновација према територији (%)

3. Пословни субјекти према врсти иновативности и секторима делатности

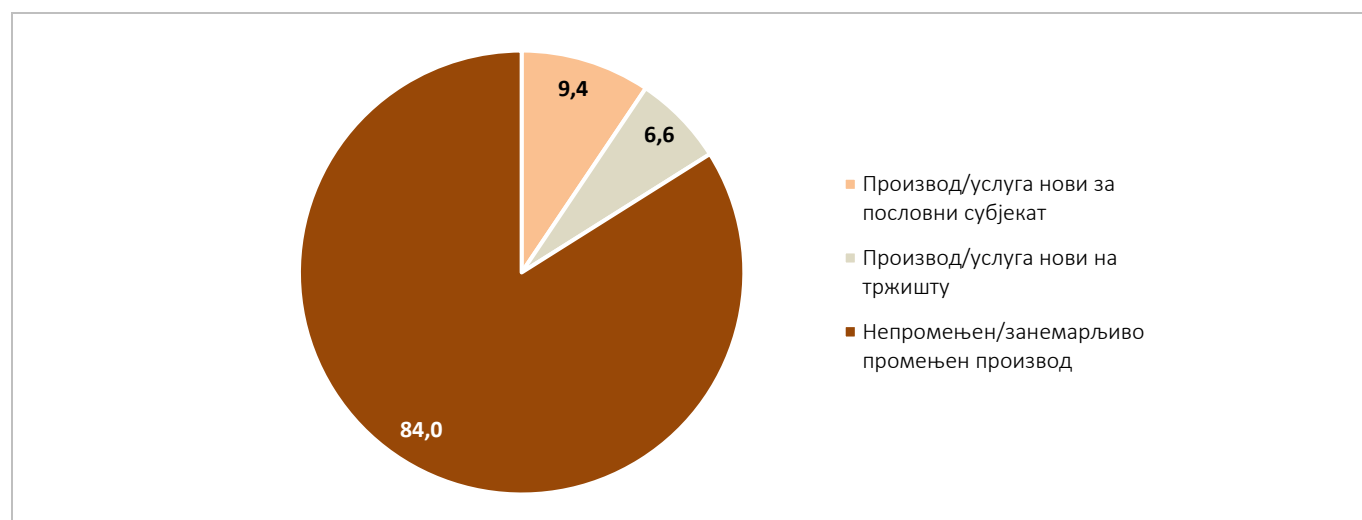
	Иноватори								Неинова- тори, %
	укупно		производа/ услуга		производног процеса		напуштених иновација или иновација у току		
	број	%	број	%	број	%	број	%	
Укупно	9403	51,0	7650	41,5	7164	38,9	1043	5,7	49,0
A – Пољопривреда, шумарство и рибарство	171	43,2	119	30,1	118	29,8	22	5,6	56,8
B – Рударство	32	41,6	25	32,5	17	22,1	10	13,0	59,7
C – Прерађивачка индустрија	2212	57,6	1946	50,7	1602	41,7	270	7,0	42,4
D – Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	29	36,7	13	16,5	25	31,6	4	5,1	63,3
E – Снабдевање водом и управљање отпадним водама	128	41,6	75	24,4	106	34,4	14	4,5	58,4
F – Грађевинарство	578	37,1	419	26,9	449	28,8	39	2,5	62,9
G – Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	2481	49,4	2052	40,9	1852	36,9	203	4,0	50,6
H – Саобраћај и складиштење	524	46,5	359	31,9	466	41,4	29	2,6	53,5
I – Услуге смештаја и исхране	465	54,6	428	50,3	339	39,8	3	0,4	45,5
J – Информисање и комуникације	683	55,1	629	50,8	471	38,0	189	15,3	44,9
K – Финансијске делатности и осигурање	109	54,0	74	36,6	87	43,1	22	10,9	46,0
L – Пословање некретнинама	109	38,8	77	27,4	71	25,3	4	1,4	61,2
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1424	55,8	1128	44,2	1163	45,6	201	7,9	44,2
N – Административне и помоћне услужне делатности	458	51,1	306	34,1	398	44,4	33	3,7	48,6

Највећа заступљеност пословних субјеката иноватора је у сектору Прерађивачке индустрије, 57,6% и у сектору Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, 55,8%, док је најмања заступљеност иноватора у сектору Снабдевања електричном енергијом, гасом и паром, 36,7%.

Удео у укупном приходу од иновација производа/услуга

Учешће прихода од продаје непромењених или занемарљиво мало промењених производа доминантно је у структури прихода пословних субјеката иноватора – износи 84%. Учешће од продаје производа/услуга који су нови за пословни субјекат и учешће од продаје производа/услуга који су нови на тржишту збирно износи око 16%.

Граф. 2. Структура прихода иноватора (%)

Издаци за иновативне активности

Учешће трошкова за набавку машина и опреме је око 76% и представља највећи удео укупних издатака за иновативне активности пословних субјеката, док је око 24% средстава уложено у све остале активности.

Граф. 3. Структура издатака пословних субјеката, 2024. (%)

4. Запослени са високим образовањем или образовањем стеченим након факултета (мастер, специјалиста, магистар, доктор наука)

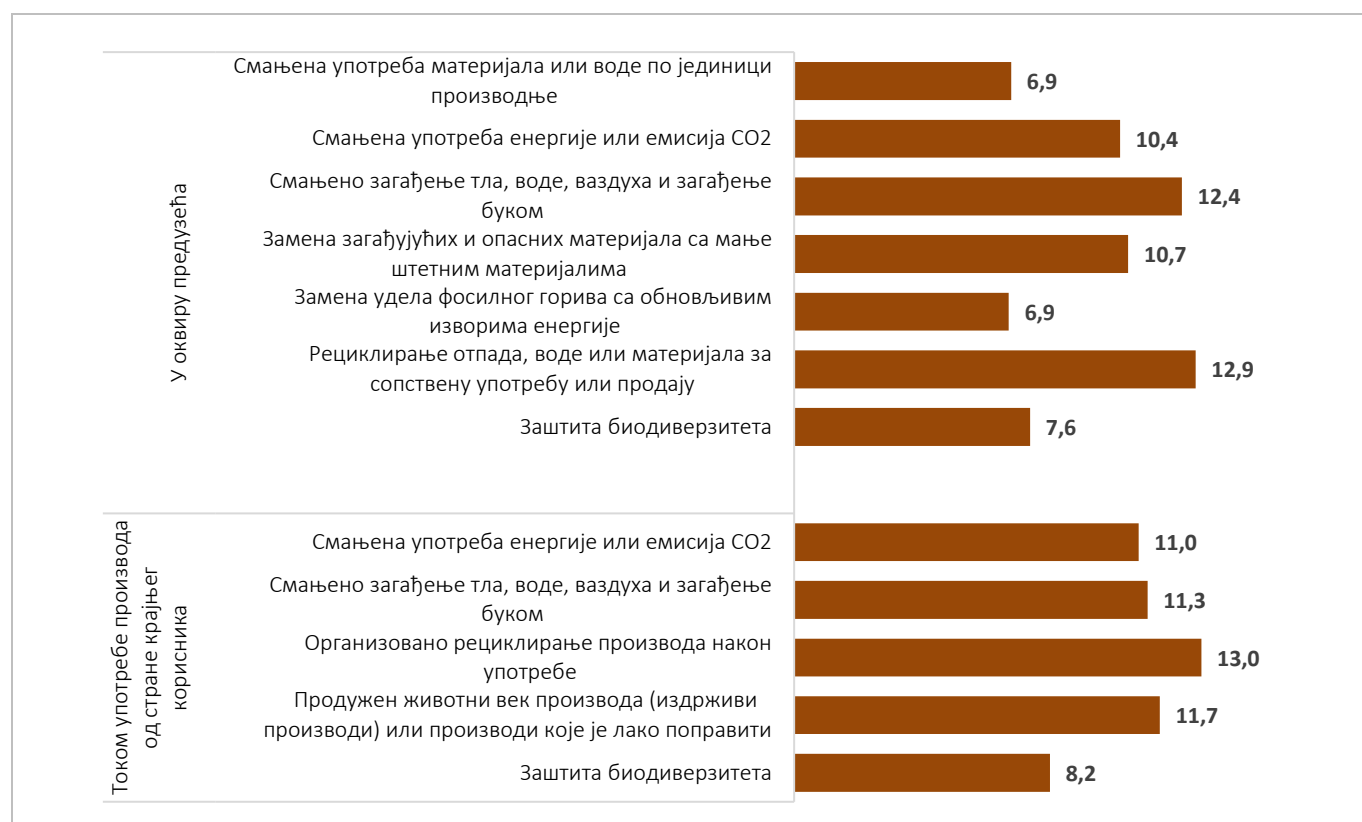
У укупној популацији пословних субјеката 7,3% чине они у којима нема запослених са високим образовањем, с тим да су то углавном мали пословни субјекти. Највећи број средњих пословних субјеката запошљава од 10% до 24% високообразованих, док више од трећине великих пословних субјеката запошљава од 10% до 24% високообразованих кадрова.

	Запослени са високим образовањем или образовањем стеченим након факултета						
	0%	1–4%	5–9%	10–24%	25–49%	50–74%	75–100%
Укупно	7,3	19,3	12,5	22,6	15,4	11,1	11,8
Мали пословни субјекти	8,9	20,4	11,5	20,2	15,0	11,3	12,7
Средњи пословни субјекти	1,3	16,2	16,6	31,4	16,1	10,3	8,1
Велики пословни субјекти	0,3	7,7	15,8	36,8	22,3	10,2	6,9

Пореске олакшице за научноистраживачки рад и друге иновативне активности искористило је 1,8% пословних субјеката, док је 7,0% пословних субјеката користило пореске олакшице за друге врсте активности.

Бенефити за животну средину

5. Иновације са бенефитима за животну средину, %

Методолошке напомене

Подаци приказани у овом саопштењу представљају резултат истраживања о иновативним активностима у пословним субјектима од 2022. до 2024. године. У истраживању су иновативни пословни субјекти дефинисани као пословни субјекти који су у посматраном периоду увели иновацију производа или процеса, или су имали иновације које су напуштене, односно које још нису завршене. Кључни фактор за иновативне активности одређеног пословног субјекта представља величина тог субјекта.

Издаци за иновативне активности укључују улагања у развој нових производа, улагања у увођење новог производа на тржиште, средства усмерена на значајно усавршавање постојећих производа, услуга или процеса, као и средства за иновационе пројекте који још нису довршени.

Истраживањем су обухваћени следећи издаци пословних субјеката: набавка машина, опреме, зграда и других материјалних средстава; маркетинг, изградња брэнда, рекламирање (укључујући интерне трошкове и набављене услуге); обуке сопствених запослених (укључујући све интерне трошкове који укључују и зараде запослених за време обуке, и трошкове услуга набављених од других); дизајн производа (укључујући интерне трошкове и набављене услуге); развој софтвера, рад на базама и анализи података (укључујући интерне трошкове и набављене услуге); регистравање, архивирање и праћење сопствених права интелектуалне својине (ПИС) и набавку или лиценцирање ПИС-а од стране других.

Истраживање о иновативности пословних субјеката спроведено је на основу репрезентативног узорка. Узорак је алоциран на подручју Републике Србије до нивоа региона, пропорционално броју пословних субјеката. Узорак чине 3 724 малих, средњих и великих пословних субјеката. Велики пословни субјекти су обухваћени у целини. Оквир за избор узорка јесу активни пословни субјекти добијени из Статистичког пословног регистра, који садржи 18 426 пословних субјеката. Добијени резултати су пондерисани и израчунати на нивоу популације пословних субјеката.

Анкета о пословним субјектима спроведена је на узорку стратификованом према величини пословног субјекта (мали: 10–49 запослених, средњи: 50–249 запослених и велики: преко 250 запослених), по делатностима (групе делатности према КД 08) и територијалној заступљености до нивоа региона (НСТЈ 2). Реализација узорка износи преко 80%. Од изабраних пословних субјеката 1,1% није нађено на адреси, док на анкету није одговорило око 18% пословних субјеката.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: maja.tosic@stat.gov.rs, тел.: 011 6964-234

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • stat.gov.rs

Одговара: Бранко Јосиповић, в. д. директора

Тираж: 20 • Периодика издажења: двогодишња